

SVENSKA
NARKOTIKAPOLIS
FÖRENINGEN

SWEDISH
NARCOTIC OFFICERS
ASSOCIATION

Regeringen
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

SNPF:s remissvar på Narkotikastraffutredningen

Svenska Narkotikapolisföreningen tillstyrker Narkotikastraffutredningens förslag (SOU 2014:43) om att införa det nya steget ”synnerligen grovt narkotikabrott”. Samtidigt framför SNPF kritik mot att utredningen inte tagit itu med andra aktuella juridiska problem, som att täcka in både naturliga och syntetiska varianter i narkotikadefinitionen. Här följer SNPF:s remissvar i dess helhet.

SOU 2014:43 Synnerligen grova narkotikabrott -- remissvar

Svenska Narkotikapolisföreningen (SNPF) önskar framföra synpunkter med anledning av detta betänkande. Föreningen är den enda professionella sammanslutningen i Sverige för poliser, tulltjänstemän, åklagare m.fl. som arbetar med narkotikafrågor. Genom utbildningsverksamhet och tidningsutgivning bevakar föreningen området med fokus på rättsfrågor, operativ narkotikabekämpning och narkotikapanorama. Idag har föreningen omkring 2 700 medlemmar.

Svenska Narkotikaföreningen tillstyrker betänkandets huvudförslag att det skall införas en särskild brottrubricering, synnerligt grovt narkotikabrott, med åtföljande förändringar i straffskalorna.

Föreningen önskar dock påpeka att det alltså finns en rad andra juridiska spörsmål kring narkotikakontrollen som varit aktuella under senare år och som

utredningen kunde ha behandlat inom ramen för sina allmänt hållna direktiv. De viktigaste är följande:

1. *Förtydligande av definitionen av narkotika i 8 § Narkotikastrafflagen*, så att både syntetiska och naturliga former av en substans skall anses vara narkotika. Det skulle undanröja oklarheter av det slag som tidigare funnits kring bl.a. psilocybinhaltig svamp och DMT-haltig rotbark. Idag finns på internetmarknaden ett betydande antal droger, där den psykoaktiva substansen i sig är narkotika men den biologiska beredningen (främst växter och svampar) inte är angiven på svenska narkotikaförteckningar. I analogi med HD:s aktuella avgörande (B 1062-13, 2014-04-08) torde man kunna sluta sig till att många liknande preparat ej är att anse som narkotika i Sverige, även om de har samma verkan som sina enskilda narkotikaklassade beståndsdelar. Ett förtydligande av ovan nämnt slag skulle enklast kunna göras genom ett tillägg i Narkotikastrafflagen 8 § 1 st 1 meningen, så att denna kommer att lyda "... egenskaper eller effekter, oavsett om de är naturligt förekommande eller syntetiskt framställda, och ...". Det skulle i detta avseende göra den svenska narkotikadefinitionen parallell med den som finns i Förenta Nationernas psykotropkonvention (1971, art. 1.e). Förtydligandet skulle öka möjligheterna till polisiär och tullnär narkotikabekämpning av varor som innehåller narkotika utan att själva räknas som narkotika. Utredningen hade kunnat lägga förslag i den riktningen med stöd av sina direktiv (s. 284) om att "beakta Sveriges internationella åtaganden".

2. *Komplettering av narkotikadefinitionen i Narkotikastrafflagen*. Idag finns på den globala marknaden ett stort antal naturliga eller syntetiska droger med tydligt narkotikalika effekter utan att vara narkotika enligt svensk lag. De utgör ett betydande problem för sjukvården (under senare tid bl.a. syntetiska cannabinoider, i medierna kända under benämningen "spice") samt för polisens och tullens operativa narkotikabekämpning. I praktiken betyder deras rikliga förekomst att många narkotikalika droger kan införas och spridas i landet utan myndigheterna kan sätta någon effektiv damm för flödet. Nuvarande system med "Förstörandelagen" (2011:111) och klassning av enskilda preparat är för svagt och långsamt för att utgöra något effektivt avskräckande hinder. Frågan utreddes i SOU 2008:120, som dock valde att inte föreslå någon ändring av narkotikadefinitionen. Sedan dess har antalet oreglerade droger på internet ökat påtagligt. I SOU 2014:43 hade man kunnat göra en förnyad prövning av frågan under hänvisning till sina direktiv om att "överväga hur väl lagstiftningen står sig i tiden" (s. 281) och då kunnat påtala att denna svaghet håller på att göra den nuvarande uppräkningsdefinitionen för narkotika obsolet. Frågan är tekniskt komplicerad. Därför avstår Svenska Narkotikaföreningen från att här lämna uttryckligt förslag om ändring i Narkotikastrafflagen. Föreningen påpekar dock att frågan måste få en skyndsam lösning för att mer effektivt möta hotet från det globala drogutbudet.

3. *Förtydligade av farlighetsrekvisiten i 3 § Narkotikastrafflagen.* Det skulle innebära att man specificerar vilka egenskaper hos en viss typ av narkotika som skall anses vara särskilt allvarliga. Så sker i motsvarande finländsk lagstiftning, som också refereras kort av utredningen (s. 183 f.). I betänkandet görs dock ingen ytterligare analys av denna fråga. Med hänsyn till att enskilda narkotikapreparat kan vålla fara på många olika sätt bör de viktigaste rekvisiten (kriterierna) fastställas i narkotikastrafflagen. Baserat på erfarenheterna hos föreningens medlemmar önskar föreningen förslå att bl.a. sådana kriterier lyfts fram: giftighet (akut toxicitet), beroenderisk (tillvänjningsrisk), risk för psykiska störningar, risk för oberäkneliga eller svårberäkneliga effekter, risk för framkallande av våld, potential som medel för strategiskt bruk för genomförande av planerade brott, samt verkan i särskilt små doser. Ur polisiär synpunkt är det av mindre vikt att beakta kriterier som risk för kroppsliga skador eller sjukdomar, eller risk för social insufficiens, även om sådana kriterier kan vara betydelsefulla i andra sammanhang. Utredningen hade kunnat lämna förslag i den riktningen med hänvisning till sina allmänna direktiv (s. 282) om att ta upp "andra frågor som knyter an till uppdraget".

4. *Förtydligande om behovet av ett system för forensisk värdering av farligheten hos enskilda narkotika, särskilt nyklassade preparat.* Efter Högsta domstolens avgöranden 2011 skall frågan om farligheten hos enskilda narkotika anses vara en bevisfråga. Den snabba ökningen av narkotikaklassningar (bara sedan juli 2013 totalt 20 preparat) kommer att medföra ett ökande behov av en forensisk logistik som klarar av att med kort varsel tillhandahålla begärda utlåtanden. Frågan bör avgöras i regleringsbrev. För poliser, tullnärer och åklagare är denna fråga f.n. praktiskt svårhanterlig, då eftersökandet av sakkunniga inom narkotikaområdet för att få utlåtanden om nya narkotika kan vara mycket tidskrävande. Vid uppbyggnaden bör även säkerställas att berörda myndigheter utarbetar en preliminär farlighetsbedömning för varje enskilt nytt preparat i samband med klassningen av nya narkotika. Det skulle vara av betydelse för rättssäkerheten, särskilt som många nya narkotika sinsemellan varierar starkt i fråga om doser och omedelbar farlighet. Utredningen hade kunnat lämna förslag i den riktningen med hänvisning till sina allmänna direktiv (s. 282) om att ta upp "andra frågor som knyter an till uppdraget".

Svenska Narkotikaföreningen uttrycker för hoppningen att även dessa spörsmål får en lösning i den kommande propositionen.

Svenska Narkotikaföreningen har vid styrelsemöte den 6 september 2014 beslutat att enhälligt ställa sig bakom detta remissvar.

Högaktningsfullt

Mika Jörnелиus

Ordförande